Activiteitenrapport en tussentijdse evaluatie: konijnenproject

Onderwerp: Operationele, sanitaire en financiële samenvatting en toekomstperspectieven van het konijnenteeltproject

1. Context en verantwoording van het project

In het kader van haar fundamentele opdracht om de zelfredzaamheid van kwetsbare huishoudens duurzaam te versterken en hun levensomstandigheden aanzienlijk te verbeteren, voert de vereniging **APPUI AUX INITIATIVES COMMUNAUTAIRES (APIC)** geïntegreerde programma's uit op haar terrein op de heuvel Mahonda. Het betreft een terrein van **3 hectare en 64 are**, dat bestemd is om uit te groeien tot een veelzijdig agro-pastoraal complex met runderen, varkens, geiten, pluimvee en konijnen.

Naast dieren worden ook kwalitatieve groenten en planten gekweekt.

Het onderdeel konijnenteelt werd in **november 2024** opgestart dankzij de strategische financiële steun van de **"Provincie Oost-Vlaanderen", OSJ (Orde van Sint-Jan)** en de **"ASBL"**, alle drie uit België. Dit onderdeel vormt de pilootfase van het agro-pastorale complex.

Aangezien toegang tot gezondheidszorg een grote uitdaging blijft voor de plattelandsbevolking, sluit dit project rechtstreeks aan bij de Nationale Gezondheidsmutualiteit **MUNASA TWITWARARIKANE.**

De konijnenteelt biedt een krachtig sociaaleconomisch hefboomeffect: door de snelle groei van de veestapel kunnen aangesloten huishoudens worden voorzien van productief kapitaal waarmee zij op duurzame wijze hun lidmaatschap en gezondheidsbijdragen kunnen financieren.

2. Doelstellingen van het project

Hoofddoel

Een toonaangevend vermeerderingscentrum voor konijnen oprichten om fokdieren te verdelen onder de leden van **MUNASA TWITWARARIKANE**, en zo hun economische weerbaarheid en toegang tot gezondheidszorg te versterken.

Specifieke doelstellingen

Versterking van de vaardigheden

Het technisch personeel van APIC en de leden van MUNASA TWITWARARIKANE opleiden in goede praktijken voor het beheer en de exploitatie van een

konijnenhouderij. Daartoe werd een agronoom aangeworven dan het 'Institut Supérieure de l'agronomie' in Gitega. Elie heeft een specialisatie in veterinaire zorgen.

Agro-ecologie en valorisatie van bijproducten

Urine en vaste uitwerpselen (keutels) systematisch verzamelen om landbouwgronden te bemesten en hoogwaardige organische meststoffen te produceren.

Genetische verbetering en verspreiding

Hoogproductieve rassen in stand houden (**Fauve de Bourgogne, Nieuw-Zeelander en Californisch**) om het voortplantingspercentage en de levensvatbaarheid van de verspreide jonge konijnen te maximaliseren.

3. Stand van zaken van de exploitatie en de veestapel

Evolutie en dynamiek van de verdelingen

Sinds de start van de activiteiten heeft de afdeling konijnenteelt een belangrijke stap vooruit gezet in haar programma voor gemeenschapsgerichte verdeling.

Na een korte vorming omtrent hygiëne en de verzorging van konijnen werden tot op heden **404 konijnen** succesvol overgedragen aan huishoudens die aangesloten zijn bij MUNASA TWITWARARIKANE. De verdeling over de verschillende secties is als volgt:

- **Sectie Shombo:** 100 dieren
- **Sectie Butaganzwa:** 72 dieren
- **Sectie Muyinga:** 100 dieren
- **Sectie Rugari:** 132 dieren
- **Totaal: 404 dieren**

Samenstelling van de huidige veestapel op de site van Mahonda

Het project startte met 51 vrouwelijke fokkonijnen (moederdieren) en 9 mannelijke fokdieren.

Op 27 augustus 2026 is de situatie als volgt:

- 85 moederdieren
- 9 mannelijke fokdieren
- 184 jonge konijnen in de afmest- en selectiefase (nu te verdelen)
- 155 jonge konijnen bij hun moeder (in november te verdelen)

Totale veestapel op de exploitatieplaats op 27/08/2026: 433 dieren
Reeds verdeeld: 404 dieren
Totaal: 834 dieren
We hopen tegen 31-12 een totaal van 1000 dieren te hebben.

4. Voedingsstrategie en diergezondheid

Voederzelfvoorziening en lokale verwerking

Om de afhankelijkheid van commerciële productiemiddelen te verminderen, heeft APIC een vruchtwisselingsplan opgesteld voor de site van Mahonda, gericht op de teelt van voedergewassen en peulvruchten, waaronder: maïs, kool, wortelen, Mucuna, soja, bana glass en tripsacum.

De afgelopen zeven maanden is een belangrijke vooruitgang geboekt. Door de aankoop van verwerkingsapparatuur kan APIC inmiddels **zelf uitgebalanceerde voederkorrels produceren**, waardoor de dure aankoop op de externe markt kan worden vermeden.

De optimale verwerking van tripsacum in deze voederkorrels blijft echter afhankelijk van de toekomstige aankoop van een industriële breker met hoge capaciteit. Deze zal zo spoedig mogelijk worden aangekocht.

Preventie, fytotherapie en gezondheidsbeheer

De exploitatie heeft een kritieke periode doorgemaakt die werd gekenmerkt door een verhoogde sterfte als gevolg van **coccidiose**. Dankzij de doortastende aanpak van onze dierenarts-agronoom kon de epidemische uitbraak onder controle worden gebracht via twee belangrijke maatregelen:

- **Sanitaire en medische preventie:** gerichte toediening van coccidiostatica en toepassing van strikte hygiëneprotocollen, waaronder desinfectie van de kooien, werkkleding en laarzen van het personeel.
- **Preventieve fytotherapie:** systematische toevoeging van bladeren van N**eem** (Azadirachta indica) en **Goyavier** aan het dagelijkse rantsoen vanwege hun bekende anti parasitaire en samentrekkende eigenschappen.

5. Financiële uitvoering en investeringen

Periode: november 2024 tot en met 31/07/2026

Uitgavenpost	Beschrijving van de realisaties	Bedrag
Infrastructuur & gebouwen	Bouw van konijnenstallen en een verblijf voor het bewakingspersoneel	17.116.500
Uitrusting & machines	Aankoop van konijnenhokken en een persmachine voor voederkorrels	43.553.000
Aanvangsveestapel	Aankoop van raszuivere fokdieren (Fauve de Bourgogne, Nieuw-Zeelander en Californisch)	3.600.000
Productiemiddelen & voeding	Tijdelijke aankoop van commerciële voederkorrels en zaden voor voedergewassen	30.857.500
Gezondheid & bio-veiligheid	Veterinaire geneesmiddelen, vaccins en beschermingsmiddelen (laarzen, jassen)	2.669.000
Personeelskosten	Lonen van de dierenarts-agronoom, bewakers, voederverzamelaars en voerders	22.526.497
Opleiding & ontwikkeling	Opleiding van het APIC-personeel	3.115.000
Verplaatsingen & transport	Kosten voor verplaatsingen en transport	2.327.500
Landbouwexploitatie van het terrein	Aankoop van zaden + arbeidskosten van dagloners	3.097.500
Algemene kosten	Communicatiekosten, bevoorradingskosten, exploitatiemateriaal, waterkosten, diverse kosten en bankkosten	9.764.756
TOTAAL VAN DE UITGAVEN TOT EN MET 31/07/2026		**138.627.253**

1€ = +/- 4000,- FBu
138.000.000 FBu : 4000 = 34.500 Euro.

6. Uitdagingen en toekomstperspectieven

Vastgestelde uitdagingen

Mechanisatiebeperking

Het kopen van een krachtige breek- en hakmachine zal zorgen voor de optimale benutting van tripsacum, Dit gewas wordt in grote hoeveelheden op de site geproduceerd.

Versterking van de bio-veiligheid

Er moet voortdurend waakzaam worden omgegaan met epidemiologische risico's, met name coccidiose en andere parasitaire aandoeningen.

Strategische toekomstperspectieven

Investering in zware machines

Een industriële breker aanschaffen om tripsacum op grote schaal te kunnen verwerken in het productieproces van de voederkorrels van de boerderij. Deze aankoop is in uitvoering.

Uitbreiding van de verdelingen

- Een bijkomende konijnenstal bouwen.
- Het aantal fokdieren uitbreiden tot 200.
- Tegen het einde van de exploitatiecyclus de mijlpaal van 1.000 aan MUNASA-leden verdeelde konijnen bereiken.

Geleidelijke diversificatie

De voorbereidende stappen zetten voor de opstart van de andere geplande veeteeltactiviteiten op de site van Mahonda, namelijk: runderen, varkens en kippen.

Rapport opgesteld door de Financieel Verantwoordelijke
RUGEMANKIKO Pancrace